

**Svar på fråga 2024/25:184 av Arber Gashi (S)
Unga personers tandvård och påbörjade tandregleringar**

Arber Gashi har frågat mig om jag och regeringen avser att vidta några åtgärder för att säkerställa att ungdomar i åldersgruppen 19–23 år som har behov av tandreglering och som påbörjat behandlingar med vetskapen att tandvården för dem är avgiftsfria ska kunna genomföra påbörjade behandlingar utan att försättas i ekonomisk kris.

Regeringen aviserade sänkningen av åldersgränsen för avgiftsfri tandvård redan i budgetpropositionen 2024. I mars 2018 fick en särskild utredare i uppdrag att utreda och föreslå hur tandvårdssystemet kan utvecklas för att bli mer resurseffektiva och jämlikt (dir. 2018:16). Som särskild utredare förordnades Veronica Palm. Utredningen överlämnade i mars 2021 betänkandet När behovet får styra – ett tandvårdssystem för en mer jämlik tandhälsa (SOU 2021:8). Utredningen gjorde bedömningen att den nuvarande åldersgränsen för avgiftsfri tandvård inte stod i överensstämmelse med principen om att den med störst behov ska ges företräde till tandvården.

Utredningen ansåg vidare att åldersgränsen ökade regionernas åtagande på ett sätt som riskerade att leda till undanträngningseffekter och kapacitetsbrist, vilket försvårade regionernas förutsättningar att erbjuda tandvård till patienter med större behov.

I propositionen 2023/24:158 Ändrad åldersgräns för avgiftsfri tandvård föreslår regeringen att åldersgränsen för den avgiftsfria barn- och ungdomstandvården ska sänkas från 23 till 19 år och att åldersgränsen för att kunna få del av statligt tandvårdsstöd på motsvarande sätt ska sänkas från 24 till 20 år. I propositionen föreslås även en övergångsbestämmelse för personer som har behov av behandlingar som kräver en längre tid att slutföras. Bestämmelsen medför att en tandvårdsbehandling som påbörjats före den 1 januari 2025 på en patient som då omfattas av bestämmelserna om avgiftsfri tandvård för barn och unga ska vara avgiftsfri, även om behandlingen inte hinner avslutas innan patienten passerar åldersgränsen enligt de nya bestämmelserna. Syftet med övergångsbestämmelserna är att patienter som förlorar rätten till avgiftsfri tandvård och har behov av en dyr långvarig behandling trots förändringarna ska kunna avsluta sina påbörjade behandlingar. Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 januari 2025.

Sänkningen av åldersgränsen genomförs för att värna ett resurseffektivt tandvårdssystem och frigöra kapacitet inför

införandet av ett förstärkt högkostnadsskydd, där den första etappen kommer att omfatta personer 67 år och äldre.

För att stötta unga vuxna införs också dubbelt allmänt tandvårdsbidrag för personer 20 till och med 23 år. Det innebär att unga vuxna erhåller 600 kronor per år i bidrag till tandvårdskostnader.

Stockholm den 23 oktober 2024

Jakob Forssmed